

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

MEDITATIE

Een dienende Zaligmaker

"Want ook de Zoon des mensen is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen en Zijn ziel te geven tot een rantsoen voor velen"

Markus 10:45

Voor ons besef liggen de dagen van het kerstfeest nog maar kort achter ons. Maar inmiddels zijn de zogenaamde lijdensweken al weer ingetreden, de weken voorafgaande aan het Paasfeest waarin we luisteren naar de boodschap van de lijdende en stervende Heere Jezus. Kerstfeest en lijdenstijd, geboorte en passie – beiden spreken ons van een dienende Heere Jezus. Daarvan getuigt ook de Zaligmaker Zelf in dit diepe woord uit Markus 10.

Dienen... Het ligt ons, mensen, meer om bediend te worden dan om zelf te dienen. Zo was het ook met de discipelen. Zojuist hebben Jakobus en Johannes, de twee zonen van Zebedeüs, een verzoek tot de Meester gericht. Ze zouden graag aan Zijn rechter- en linkerhand willen zitten als de Heere Jezus in Zijn Koninkrijk zal gekomen zijn. Dat verzoek is niet in alle opzichten verkeerd. Er zitten wel enkele goede kanten aan. Het laat in ieder geval zien dat deze discipelen geloven dat de Heere Jezus de eeuwige Koning is, Die ooit zal heersen in Zijn hemels Koninkrijk. Wanneer Hij op Zijn troon zal zitten. En ook dit: Jakobus en Johannes, zij willen tot in eeuwigheid onafscheidelijk aan Zijn zijde zijn. Toch reageert de Heere Jezus afwijzend. Hij berispt hen: "Gij weet niet wat gij begeert! U zegt iets waarvan u de betekenis niet kent!" Ondertussen is deze vraag van de twee broers voor de overige discipelen aanleiding om het hun zeer kwalijk te nemen. Wat denken die twee wel... Hebben zij niet dezelfde rechten?

Dat alles brengt de Heere Jezus tot de woorden dat wie de eerste zal willen worden, aller dienstknecht zal moeten zijn. In de navolging van Hem. Want, zo zegt Hij tot Zijn jongeren, "ook de Zoon des mensen is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen."

Het is een diep woord dat de Heere Jezus hier over Zichzelf zegt. Let er eens op hoe Hij Zich noemt: de Zoon des mensen. Het is een eretitel die wijst op Zijn goddelijke afkomst. Is Hij niet God uit God, Licht uit Licht?

Maar nu is Hij vrijwillig naar deze donkere en zondige mensenwereld gekomen. Gekomen, niet om gediend te worden maar om te dienen. Hij is de weg van vernedering en lijden gegaan. Al in Zijn menswording. Door de Vader heengezonden tot deze verloren wereld. Hij heeft het bange en bittere lijden aanvaard. De weg van de helse angsten en smarten en van de verlating door Zijn Vader zal Hij gaan tot het einde toe.

Van eeuwigheid deelde Hij in de hemelse heerlijkheid. Maar Hij heeft er vrijwillig afstand van gedaan. Hij vernederde Zich ter wille van de zaligheid van zondaren. Paulus schrijft aan de Filippenzen: "Hij heeft Zichzelf vernietigd", dat is: Hij heeft Zichzelf ontleidigd. Hij heeft het kleed van Zijn Koningschap, van Zijn wettige Koningschap, afgelegd en Hij heeft Zich gehuld in het sobere en sombere kleed van een dienstknecht, van een slaaf. De Heere Jezus zal het zeggen tot Zijn discipelen, als Hij hun voeten wast in de Paaszaal, vlak voordat Hij Zich op de lijdensweg buigen zal: "Ik ben in het midden van u als Eén die dient."

Waartoe toch dit alles? Wel, "om Mijn ziel te geven tot een rantsoen voor velen." De Heere Jezus wijst de discipelen niet alleen op Zijn onbaatzuchtige dienst, maar tegelijkertijd op Zijn profijtelijke offer. Zojuist heeft de Heere Jezus aan Zijn discipelen Zijn aanstaande lijden en sterven aangekondigd. Ze gaan op naar Jeruzalem. Daar zal het plaatsvinden dat de dienaren van het Sanhedrin en de soldaten van de Romeinen Hem zullen gevangen nemen en Hem zullen doden. Hier zegt de Heere Jezus het opnieuw. Maar nu klinkt het dieper. Nu verklaart de Heere Jezus Zijn jongeren wat de bedoeling van Zijn lijden en sterven zal zijn. Hij zal niet louter slachtoffer

zijn van de vijandschap van de Joodse leiders. Vanwege hun weerstand tegen Hem en de aanstoot die ze aan Hem en aan Zijn woorden nemen. Nee, in Zijn sterven zal Hij een rantsoen betalen, een losprijs. Waarvoor? Wel, om aan Gods gerechtigheid te voldoen en een volkomen zaligheid te verwerven voor volkomen verloren zondaren.

Al in Zijn komst naar deze aarde ging het om dit doel. En dat doel bleef Hem voor ogen staan heel de tijd van Zijn aardse leven, maar met name in Zijn diepe lijden: "de Zoon des mensen is gekomen om te zoeken en zalig te maken, dat verloren is." Daartoe dient dit rantsoen, deze losprijs. Om verlorenen genade te schenken, om schuldigen vrij te spreken, om gebondenen te verlossen van het verderf en om hen te kronen met goedertierenheid en barmhertigheden.

Zo'n Zaligmaker heeft Gods Kerk! Hij heeft zaligheid voorhanden die de grootste zondaar kan zalig maken. Zijn offer is van oneindige kracht en waardigheid, overvloedig genoegzaam tot verzoening van de zonden van de gehele wereld. De Heere Jezus zegt er in dit woord nadrukkelijk bij: "voor velen!" Dat wijst niet op een beperking, maar dat wijst op een grote uitgestrektheid, op een onuitputtelijke voorraad van heil en ontferming. Zijn Evangelie is geen karig Evangelie. Het gaat in de bediening van het Evangelie niet mondesmaat toe. In dit woord zijn de kabinetten van het Evangelie zeer wijd geopend. De nadruk valt hier op de hoge waarde van deze Borgverdiens. En op de bereidwilligheid van de Heere Jezus om zondaren zalig te maken en om hun verloren leven te verlossen van het verderf.

"... voor velen!" Past Zijn werk al bij uw nood?

J.M.J. Kieviet

VAN DE REDACTIE

Inhoud

In dit nummer van ons blad is een lijdensmeditatie van ds. J.M.J. Kieviet geplaatst over Markus 10: 45 "Een dienende Zaligmaker." Ds. P. Roos schrijft over de Nederlandse Geloofsbelijdenis in de leerdienst. Ds. P. den Butter vervolgt zijn serie over Johannes. Ds. M.C. Tanis schrijft over 1 Tim. 6: 11b "Pastorale aandrang". Ds. K. Hoefnagel schrijft in zijn vragenrubriek opnieuw over ambtelijke moeiten. Van de hand van ds. A. v.d. Weerd plaatsen we een artikel dat handelt over 1 Kor. 11:10 "Daarom moet de vrouw een macht op het hoofd hebben, om der engelen wil." Er is een stuk van het LCJ geplaatst over 'geloof'.

Nieuwe regering

We moeten helaas eerlijk constateren dat in het regeerakkoord dat gesloten werd de huidige abortuspraktijk, de huidige euthanasiepraktijk en de huidige praktijk met betrekking tot koopzondagen niet wordt teruggedrongen. Wel wordt gesproken over verruiming van adoptiemogelijkheden, hulpverlening en begeleiding en meer opvangmogelijkheden voor tieners die ongewenst zwanger zijn. Het valt diep te betreuren dat er bijvoorbeeld in de wetgeving aangaande abortus niet is aangesloten bij

de Duitse wetgeving die veel stringenter is. Dat zou een duidelijke stap in de goede richting zijn geweest en per direct betekend hebben dat er veel minder abortussen zouden (mogen) plaatsvinden. Positief is dat het gezin als kern van de samenleving meer aandacht krijgt en dat er meer aandacht komt voor de jeugd en de opvoeding. De afspraak die gemaakt is over de trouwambtenaren blijkt niet zo sterk te zijn. Er is gebed nodig voor de nieuwe regering. We hopen van harte dat de bewindslieden die Gods Woord tot richtsnoer willen nemen dit

bij hun spreken en optreden ook zullen laten blijken.

Ontmoetingsdag Werkendam
D.V. zaterdag 14 april

Verschijsning volgend nr.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. *donderdag 15 maart* verschijnen. Kopij graag binnen donderdag 8 maart. Bij voorbaat hartelijk dank voor uw medewerking.

AvH

PASTORALE AANDRANG

1 Tim. 6:11b

Paulus heeft alles wat schadelijk voor het geloofsleven is aangewezen. Timotheüs moet ervan wegluchten. Hij moet alles wat nadelig is voor het geloofsleven ontvluchten. Het is levensgevaarlijk, zielsbedreigend en beïnvloedend. Wanneer men niet weglucht voor alles wat schadelijk is voor het geloofsleven, dan wordt de Naam des Heeren er niet door geprezen, maar juist het tegendeel. Het zal anderen niet aansporen om de Heere te zoeken en Hem te dienen. De afkerigheid hiervan zal dan blijken. Wat heeft Paulus Timotheüs lief. Hij zoekt het goede voor hem en voor heel de gemeente. Naast de oproep tot vlieden spreekt Paulus van jagen, van jagen naar. Waar Paulus op wijst, moet ons aanspreken. Want ook wij hebben er belang bij. Paulus heeft het over: gerechtigheid, godzaligheid, geloof, liefde, lijdzaamheid en zachtmoedigheid (vs. 11). Deze kunnen de christelijke deugden genoemd worden. Ze zijn Paulus bekend, en niet alleen Paulus weet hiervan, maar ook zovelen die voor hem op aarde geleefd hebben. In het Oude Testament wordt er over gesproken. Dit is gekomen door de Zelfopenbaring, de Zelfbekendmaking des Heeren. We kunnen ondermeer denken aan de verschijning van de Heere op de berg Sinai aan Mozes (Ex. 34). Deze deugden nu geven aan en bepalen het hele christelijke leven. Allereerst heeft Paulus het over gerechtigheid. Deze deugd van de Heere wijst op de daad van de Heere en waartoe een mens kan komen. In de brief aan de Romeinen wordt uitvoerig beschreven de rechtvaardiging door de Heere. De daad des Heeren in Christus, gewerkt door de Heilige Geest in het hart van een zondaar. De vrijspraak des Heeren en zo de rechtsverhouding tot de Heere. Tot de deugd van de rechtvaardigheid behoort ook de levenshouding van de gelovige. Het leven naar de wil des Heeren. In de

Heilige Schrift wordt gewezen op de levenshouding, de levensgezindheid van Zacharias en Elisabeth. Beiden waren rechtvaardig voor God (Lukas 1:6a). De deugden die Paulus verder noemt staan niet los van de gerechtigheid. De deugd Godzaligheid spreekt van godsvrucht, vroomheid. Deze werkelijkheid uitkomend in het leven wijst op de persoonlijke omgang met de Heere en een wandel met en voor het aangezicht van de Heere. Handen en wandel zijn daarbij betrokken en zo de plaats in de samenleving. Als sprekend voorbeeld daarvan moeten we denken aan Jozef in Egypte. Wanneer het over geloof gaat moet gedacht worden aan vrouwen op de Heere. Het bouwen op de betrouwbare Heere en Zijn belofte. Het bijbelse woord liefde houdt ons stil bij de liefde tot de Heere en de naaste. Liefde is immers de vervulling, het doel, van de wet.

We lezen van lijdzaamheid. Dat is volharding, uithoudingsvermogen. Het staande blijven in alle omstandigheden. Geduldig te zijn onder beproevingen. Tenslotte wijst Paulus op zachtmoedigheid. Laten we onthouden dat zachtmoedigheid niets te maken heeft met slapheid, met een week karakter, met een ja-knikkershouding of een allemansvriend willen zijn. Een zachtmoedige laat een krachtige persoonlijkheid zien, maar is wel hartelijk. Het is klein denken van zichzelf, maar groot denken van de Heere. Alles verwachtend van de Heere en zo staan in de samenleving. Zo staat deze deugd ook in Gods Woord beschreven.

Nu wordt door Paulus met nadruk gezegd: jaag ernaar! Had hij het eerst over vluchten, nu heeft hij het over het jagen naar. Dit moet door ons goed onthouden worden. Het mag in geen enkel opzicht zijn: en – en, maar of – of. Ook niet nalaten en niet doen. Of doen en niet loslaten. Dit laatste kan immers ook het geval zijn. Dan heeft men de schijn

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren, Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk.
Telefoon: 0184-669116.
Fax: 084-2220131.
Email: pand@solcon.nl
Girorek. 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.
Abonnementsprijs € 8,50 per jaar.
Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 8 dollar per jaar.
Advertenties € 0,38 per mm met een kolombreedte van 6 cm.
Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

van de godzaligheid. Dan heeft men de naam dat men leeft, maar men is dood. Een hele opgaaf wordt gevraagd. Veel inspanning wordt geëist. Een beeld brengt Paulus voor de aandacht: namelijk van een renner die erop uit is de finish, de eindstreep te bereiken. Op hem moet Timotheüs gelijken. Het valt op dat datgene wat Paulus voorhoudt door hem zelf in praktijk wordt gebracht. In de brief aan de Filippijzen, hoofdstuk 3, waarin hij het heeft over zichzelf, zegt hij dat de geestelijke volmaaktheid nog niet bereikt is, maar hij jaagde ernaar. Timotheüs kan niet denken of eventueel uitspreken: kijk naar uzelf. Timotheüs weet van de levenshouding van Paulus af. Vandaar dat het spreken van Paulus effect heeft. Zo behoort het nu ook te zijn. Woorden en daden dienen van elkaar vergezeld te gaan. Dan zal ons levensbeeld veel betekenen voor de ander. Dan wordt iets gekend van de heiligmaking. Dat is een hele opgaaf. Maar de Heere werkt het door Zijn Geest in het leven. Eigen leven blijft niet vruch-

teloos en het dienstwerk werpt vrucht af. Vandaar dat de geestelijke houding van het wegvluchten en het najagen het levensideaal moet zijn van ambtsdrager. Wat dat laat zien wordt in het doopsformulier zo schoon beschreven, namelijk het kennen van de nieuwe gehoorzaamheid. Dat nu is de enige God en Vader, Zoon en de Heilige Geest aanhangen, betrouwen en liefhebben van ganser harte, van ganser ziele en van gansen gemoede en met alle krachten. De wereld verlaten, de oude natuur doden en in een nieuw Godzalig leven wandelen. Wanneer nu de liefde tot de Heere, tot de gemeente, domineert, zal steeds het gebed zijn: Heere geef wat U eist, want U en Uw dienst heb ik lief! Dat anderen met mij kennen het wegvluchten van en het jagen naar. Het wegvluchten van alles wat leidt tot het eeuwig verderf. Maar ook het jagen naar alles wat leidt tot eeuwig behoud.

M.C. Tanis

LEERDIENST (2)

Ditmaal wil ik in het kader van de leerdienst enkele opmerkingen maken over de Nederlandse Geloofsbelijdenis (NGB). Deze belijdenis, opgesteld door Guido de Bres ademt de geest der Reformatie en met name van Calvijn. De Bres wilde de inhoud der Reformatorische leer bij de koning bekend maken, maar het gevolg is geweest dat hij in allerijl moest vluchten. In het tuinhuis, waar hij had gewerkt, werden na zijn vertrek een paar honderd exemplaren van dit geschrift gevonden, welke door zijn vrienden werden verbrand, om alle verdenking later uit te zuiveren. Maar de burens zagen de vlammen en gaven het alsnog aan, met het gevolg dat de hele bibliotheek van de Bres werd verbrand door de overheid. Daaronder waren geschriften van Calvijn, Luther, Melancton, Zwingli en anderen. De Bres zelf werd in 1567 aan de galg opgehangen; hij bezegelde zijn overtuiging in een blijmoedig geloofsvertrouwen, waardoor zijn einde werd gekenmerkt. De Bres stond dus stevig verankerd op reformatorische bodem.

Dit belijdenisgeschrift onderscheidt zich in uitwerking en indeling van de andere twee formulieren van enigheid. Het is vooral heel opmerkelijk dat er een ruime plaats wordt ingeruimd voor de Heilige Schrift (art. 3 t/m 7). De Catechismus en de Leerregels doen dat in veel mindere mate en wat dat betreft is dit geschrift al een welkome aanvulling. Zeker in deze tijd. De Bres heeft met deze rui-

me aandacht voor de Heilige Schrift zich naar twee richtingen opgesteld: zowel tegenover Rome alsook tegenover de Wederdopers was het nodig het Goddelijk karakter van de Schrift veilig te stellen. Rome onthield de Bijbel aan het kerkvolk, terwijl de Wederdopers leefden bij het inwendige licht, waardoor zij de Bijbel eveneens buiten spel zetten. Nuttig ook voor onze tijd om deze gevaren te zien. De Roomse kerk leert dat de canon van de Bijbel niet is afgesloten; de traditie en de actuele leeruitspraken van de kerk vullen de Bijbel aan. We zien deze gedachte ook in onze tijd. Dwalingen vertonen zich door de hele geschiedenis heen, in een ander gewaad, maar wel als dwalingen. Het is geruststellend te weten dat er geen open canon is, dat dus de Bijbel afgesloten is en één geheel vormt. Er zijn er, die in de lijn van Rome leren, dat de Goddelijke waarheid zich, al ontwikkelende, aansluit bij de veranderende inzichten. Zo wil men de kerkelijke belijdenis ook wel zien. De NGB gold voor toen, maar wij hebben nu, naast het verleden, moderne vormen van belijden nodig.

Aandacht voor de betekenis van de Heilige Schrift is in onze tijd broodnodig. Het is nog niet zo heel lang geleden, dat er alom in de Gereformeerde Gezindte gesproken werd over de onfeilbaarheid van de Heilige Schrift als het Woord van God. Maar daarin is verandering gekomen. In onze eigen kerken verschenen boeken, die wel een sterk accent legden

op de geloofwaardigheid van de Bijbel, maar in mindere mate op de onfeilbaarheid daarvan. Ook in andere verbanden gingen stemmen op, die verholten kritische opmerkingen maakten over de betrouwbaarheid van Gods Woord.

We begrijpen met elkaar wel, dat dit niet maar een van de vele dwalingen is, maar dat met dit artikel het gehele christelijk geloof valt of staat. Heeft de Bijbel geen Goddelijk gezag meer, dan is er geen gezaghebbend beroep meer mogelijk. Er komt dan alle ruimte voor de mens zelf om het eigen meesnoer te hanteren en zelf uit te maken wat waar en niet waar is.

Op het brede erf van de theologie zijn velen ertoe gekomen om een Bijbel in de Bijbel aan te nemen. Een verschijnsel, dat ieder mens geneigd is te doen, ook wij; maar niet ieder doet dat bewust en uitgesproken.

Als we worstelen met het gezag van de Heilige Schrift, is het goed te weten dat de NGB daarover helder spreekt. Lees de duidelijke taal aangaande de Schrift in artikel 5. De Schrift is er om ons geloof daarnaar te reguleren, daarop te gronden en daarmee te bevestigen. Geen innerlijk gevoel, geen menselijke autoriteit, maar sola scriptura, alleen de Schrift kan ons helpen. In de Bijbel staat alles zwart op wit. De Heere heeft Zijn Woord gegeven. Dat geldt ook nu. In de Reformatie kwam het Woord weer op de rechte plaats. De Kerk des Heeren kan en mag leven bij de vastheid van het gemaakt bestek. Bij de beloften die de Heere heeft gegeven. Stond dit niet zwart op wit, dan had u geen enkele basis. Het is het profetische Woord, dat zeer vast is en gij doet wel, dat ge daarop acht hebt, als op een licht, schijnende in een duistere plaats (2 Petr.1:19). Het Woord is het zaad der wedergeboorte, het is in staat te bewerken dat doden zullen horen de stem van de levende God. Het is ten leven, maar het onderhoudt en bevestigt ook alle leven. Het biedt ons het brood des levens en daarom is het Woord van God voor ons van onschatbare betekenis. Ook onder ons taant het gezag van de Bijbel. Het staat er met onze Bijbelkennis slecht voor en we gebruiken de Schrift op zeer beperkte schaal. Het Bijbel lezen aan tafel raakt meer en meer in onbruik. Gezinsleden eten op onregelmatige tijden en vaak afzonderlijk. Kinderbijbels en dagboeken kunnen eveneens een belemmering zijn voor het geregeld omgaan met het gehele Woord van God. Vroeger werd de Bijbel van begin tot het einde aan tafel gelezen. Vaak een heel hoofdstuk per keer. Men kwam op die manier regelmatig de hele Bijbel door. Nu is veel selectief Bijbelgebruik. De psalmen of de evangelieën genieten bij

velen de voorkeur, met het gevolg dat er veel blijft liggen. De Bres zegt: wij geloven zonder enige twijfel al wat daarin begrepen is... Dat kunnen velen in deze tijd niet meer zeggen. Daarom hebben Gods knechten de plicht en de roeping om deze zaken aan de orde te stellen en de NGB kan hen daarbij goede diensten bewijzen. Er zou meer te zeggen zijn over de vraag op welke wijze de Bijbel tot ons spreekt. Maar ik moet me haasten naar een volgende onderdeel.

Naast de grote plaats die de Heilige Schrift hier inneemt, zijn er meerdere onderwerpen, die brede aandacht krijgen. Ik denk dan aan de rechtvaardiging door het geloof en ook het spreken over de kerk.

Sprekend over de rechtvaardiging, komt ook het werk en de Persoon van Christus duidelijk naar voren. Ook dat is voor onze tijd van onschatbare betekenis. U weet wellicht, dat ten tijde van de Hervorming de vraag sterk leefde: Hoe zijt ge rechtvaardig voor God? Dat zijn andere vragen dan die tegenwoordig onder ons leven. De moderne christen zegt meer te leven bij de vraag naar het Godsbestaan: Is er een God? Of hij ziet God meer als de Beschikker van zijn (tijdelijke) leven. Als in Psalm 103 gesproken wordt over vergeving en genezing, dan leeft bijvoorbeeld het laatste in onze tijd veel sterker. De vragen van Luther (Hoe krijg ik een genadig God?) en Calvijn (Hoe komt God aan Zijn eer?) zijn meer en meer op de achtergrond geraakt.

Daarom hoop ik dat bij u en mij de wezenlijke vragen naar verzoening en vrede met God nog in de belangstelling mogen staan. We zouden kunnen zeggen dat het geloof op zich de rechtvaardiging van zijn plaats verdrongen heeft. Beide zaken behoren op elkaar betrokken te worden. Toch hoort u veel meer om u heen spreken over het geloof dan over de rechtvaardiging. De Bres zegt ervan: "Doch wij verstaan niet, dat het, om eigenlijk te spreken, het geloof zelf is, dat ons rechtvaardigt; want het is maar een instrument, waarmee wij Christus, onze rechtvaardigheid, omhelzen..." (art.22). Wie het geloof laat heersen over de rechtvaardiging, geeft ruimte aan Remonstrantse dwalingen. Hij laat de zaligheid opkomen vanuit de mens en niet uit God. De rechtvaardiging maakt de kerk tot een rechtzaal, waar de Heere recht oefent over zondaren, door middel van de prediking. Waar dat gebeurt, kan het niet anders of de algehele vermoedelijkheid van de mens komt openbaar voor een heilig God. Daar worden we ingewonnen voor de belijdenis, die de Bres ook noemt in artikel 23: "En daarom moet een iegelijk zeggen met David: Heere, ga niet in het gericht met

Uw knecht, want niemand die leeft zal voor Uw aangezicht rechtvaardig zijn". Maakt dat niet onzeker? Is het niet benauwend te spreken over de diepte van onze schuld? Dat is juist niet het geval. "En daarom houden wij dit fundament altijd vast, Gode al de eer gevende, ons vernederende en bekennende zodanig als wij zijn ..., steunende en rustende op de gehoorzaamheid van de gekruisigde Christus alleen, Dewelke onze is, wanneer wij in Hem geloven".

Terwijl de Dordsche Leerregels meer spreken over de persoonlijke doorleving van het heil in Christus, vinden we in de NGB meer de onaantastbare vastheden gegeven, welke buiten de mens liggen in Christus. Dat is de bijzondere bekooring van het preken over de NGB. Deze artikelen staan ver verheven boven allerlei gemoedelijkheid en gevoeligheden, die in feite de mens niet verder brengen. Het gaat dan niet zozeer om alles wat een mens kan beleven en meemaken en over alles wat hij in zich bevindt, maar de gronden liggen in de grote werken Gods. Wie dat wil zien, kan terecht bij de NGB. Deze zakelijke prediking hebben we nodig.

We hebben het over de leerdienst. In verband hiermee werd mijn aandacht getroffen door een artikel in het KvHn. Het ging over de jeugddienst. Eens per maand, zo las ik, een jeugddienst. Daarnaast ook Kom-in diensten. Ouderen mijdden deze diensten enigszins. Soms is er een reactie: "O nee, niet weer een dienst met al die Opwekkingsliederen en al dat lawaai". Andere muziekinstrumenten in de dienst, zoals een drumstel, gitaar, basgitaar, saxofoon e.d. We moeten reëel zijn, zo zegt de scribent: niet-kerkelijke jeugd krijg je niet binnen de deur met behulp van een stevige, zware donderpreek. Kerkelijke mensen wel, zo vraag ik? Ik zou trouwens niet weten wat de schrijver met die aanduiding bedoelt. Men zou uit het artikel kunnen opmaken dat ouderen dus niet goed weten waarheen te gaan voor een tweede dienst, een leerdienst.

JOHANNES (11)

Johannes is door de Heere Jezus tot getuige gemaakt. Bovendien is hij onder Zijn leiding theoloog geworden. Zo heeft hij mogen getuigen van de waarheid Gods. Zo heeft hij de leer die naar de godzaligheid is mogen voorstaan en bevorderen. En dan is er nog iets wat hij door het onderwijs van de Heiland geworden is: pastor, herder, herder van zielen.

Ik dacht wel: wat kán er toch veel! Het wordt als de gewoonste zaak van de wereld meegedeeld. De classis stelt er geen vragen meer over. Het kan allemaal. Net als wat ik diezelfde avond las: een advertentie voor een pastoraal werker (m/v). Alle pastorale taken worden gevraagd, behalve de verkondiging. Ook heel gewoon, als het een vrouw is. Men heeft altijd gesust en gezegd dat de verschillen meevallen. Intussen weten we nu wel beter. Wat liggen onze kerken dan uiteen.

Ik preek meestal in gemeenten, waar de avonddienst evenveel mensen trekt als de morgendienst. Ik was laatst in een gemeente waar dat niet zo was. 's Avonds heel veel mensen afwezig. Ik dacht: wat laten de gemeenteleden elkaar ook in de steek tijdens die diensten. Wat laten we de Heere roepen.

Al deze overwegingen mogen ons te meer doen smeken om de genade van boven. De leerdienst staat onder druk. Hoe krijgen we de Catechismus van voorheen terug? Zou dat ooit nog kunnen? Ja, als de Heere het wil, dan kan dat. Als de tijden moeilijk en benauwend gaan worden in Nederland, zal blijken waar we nu echt houvast en steun in kunnen vinden.

En verder: als we de twee diensten nog intact hebben, dan moeten we temeer waken. We hebben er niet genoeg aan, het zit er niet in, nee. Maar de Heere wil in die kanalen wel de stroom des Geestes doen vloeien.

Paulus heeft gezegd: Predik het Woord; houd aan tijdig, ontijdig... Ontijdig, als mensen andere dingen zoeken. Houd aan! Dat is voor alle tijden nodig. Het kon in tijden van voorheen ook goed verkeerd gaan. De voorgangers van toen werden gemaand de leerdienst te houden, ook als alleen hun eigen gezin in de kerk zou zijn.... Zo kon het vroeger ook zijn. Ik zeg het niet om te nuanceren. Ook door die tijden heen heeft de Heere Zijn kerk in stand gehouden. Hij is machtig dat ook nu te doen.

P. Roos

Pastor

De Heere Jezus was Zelf ook pastor. Hij was dat bij uitstek. En Johannes heeft Hem als pastor aan het werk gezien. Johannes heeft gezien hoe Hij met mensen omging; hoe Hij op hun vragen inging; hoe Hij deel nam in hun moeiten en zorgen. En Johannes heeft daarbij zijn ogen en oren goed open gehad. Hij heeft er van geleerd. De beginselen van het

echte bijbelse pastoraat heeft hij op de school van Jezus geleerd en later in zijn leven heeft hij die in praktijk gebracht.

Van de manier waarop Johannes zijn werk in dienst van het Evangelie heeft verricht, weten we niet erg veel. Hoe Paulus gewerkt heeft is ons veel beter bekend. Maar niettemin weten we wel hoe Johannes in met name zijn brieven pastoraal te werk is gegaan. Eén ding valt daarbij direct op: het motief van waaruit hij werkt is de liefde. Het is dan ook geen wonder dat Johannes de apostel der liefde is genoemd.

Zeker, er staan in zijn brieven ook scherpe dingen, vooral als hij het heeft over de geest van de antichrist die in de kerk schade zoekt aan te richten. Maar overheersend is toch de toon van hartelijke liefde, die zoekt op te beuren en te vertroosten. Vooral als hij bezig is leiding te geven aan het geestelijke leven en dat zowel opbouwend als afbrekend. Laten we er maar eens iets van nagaan.

Direct in het begin van de eerste brief maakt Johannes duidelijk wat hij op het oog heeft. In 1:3 lezen we: *'Opdat ook gij met ons gemeenschap zoudt hebben en deze onze gemeenschap ook zij met de Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus'*. De gemeenschap (koinonia) staat hem dus voor ogen. Gemeenschap met God, maar ook gemeenschap met andere heiligen. En dat dan weer met het oog op de beleving van de ware blijdschap (vs. 4). Johannes zoekt dus niet anders dan het leven van Gods kinderen op een hoger niveau te brengen. Een leven met de Heere; een wandelen voor Zijn aangezicht met daarin de ondervinding van de liefde Gods.

Maar dan is daar tegelijk ook weer een woord van waarschuwing. Ook dat hoort in het eerlijke pastoraat thuis. We moeten onszelf niet misleiden. Onszelf ook niets laten aanpraten. Het is niet genoeg om te zeggen dat we gemeenschap met God hebben. De praktijk zal dat moeten uitwijzen. De beleving van die gemeenschap kan immers nooit gepaard gaan met een wandelen in de duisternis en het doen van werken der duisternis (1:6).

En wie denkt niet aan die ontroerend mooie passage in het begin van hoofdstuk 2? *'En indien wij gezondigd hebben'* dat wil zeggen: Indien wij gestruikeld hebben en zo in zonde gevallen zijn, zonder dat we in de zonde ons element willen zoeken - *'wij hebben een Voorspraak bij de Vader, Jezus Christus, de Rechtvaardige'*. Wat kan er een wanhoop over de ziel van een kind van God vallen als we in zonde gevallen zijn.

Als dan ons geweten ontwaakt en teer geworden is, dan vrezen we. We zijn de gemeenschap met de Heere kwijt en hoe komt dat ooit weer goed? Het is wat om de beschuldiging te moeten horen dat we tegen Gods genade gezondigd hebben! Dat komt nog veel harder aan dan de beschuldiging dat we tegen Gods wet gezondigd hebben.

Maar wat doet Johannes? Hij wijst het beangstigde gemoed naar Boven, naar Jezus, de Voorspraak, de Paracleet, die de zaken van de Zijnen blijft behartigen. Hij is hun Advocaat en met Hem in die functie zal er niet een van de Zijnen verloren kunnen gaan.

Wie verder leest in deze brief zal nog heel wat kunnen vinden, waarin hij het pastorale hart van Johannes hoort kloppen. Denk aan de verzen waarin Johannes oog blijkt te hebben voor de verschillende fasen die er in het leven van de gelovigen zijn, als hij het heeft over kinderkens, jongelingen en vaders (2:12-14). En wat te denken van die dringende vermaning om de wereld niet lief te hebben (2:15)? En de aansporing om in de Heere te blijven (2:28)? En die rijke woorden over het kindschap in 3:1,2, waarop aansluitend de vermaning om onszelf te reinigen (vs. 3)? Over vrijmoedigheid in het naderen tot God en het ontbreken van die vrijmoedigheid schrijft hij (3:20,21). Aan de onderlinge liefde en de beleving ervan wijdt hij aandacht (4:11vv). En in verband daarmee laat hij zien dat de afwezigheid van die broederlijke liefde een slecht teken is (4:20).

Ik noem zo maar een paar dingen, maar er is veel meer. Hier is een echte pastor aan het woord. Iemand die het van de grote Pastor zelf geleerd heeft. Hem heeft hij aan het werk gezien tijdens Diens rondwandeling op aarde. Hem heeft hij ook gehoord in Zijn afscheidstoespraken (Joh. 14-16). Hem heeft hij horen bidden in het hogepriesterlijk gebed (Joh. 17). En via dat onderwijs is Johannes deze pastor geworden.

Ook uit de tweede en derde brief van de hand van Johannes zou geciteerd kunnen worden. Zelfs die kleine epistels bevatten een schat aan pastorale zorg. Wat zou er al veel gezegd kunnen worden over de manier waarop hij in de derde brief omgaat met Gajus en in wat hij zegt over Diotrefes. Moet u alleen al eens nadenken over wat hij Gajus toewent: *'Geliefde, voor alle dingen wens ik dat gij welvaart en gezond zijt, gelijk uw ziel welvaart'*. Hij wenst Gajus toe dat zijn lichaam net zo gezond zal zijn als zijn ziel. Is dit de omgekeerde orde, of hebben wij de orde omgekeerd?

Genoeg om te bewijzen, dat Johannes zeker ook een pastor is geweest. En dat we er in het pastoraat goed aan zouden doen hem na te volgen. Lering te trekken uit de wijze waarop hij met zielen omgaat.

Visionair

Er is nog een heel speciaal terrein waarop Johannes door de Heere is gebruikt. Op een heel bijzondere wijze is Johannes gemaakt tot een visionair. Nee, dat heeft hij niet geleerd toen hij onderwijs kreeg van de Heere Jezus. Dat is hij geworden op een heel speciale manier toen de Heilige Geest over hem kwam. Hij was 'in de Geest' (Openb. 1:10). En zo heeft hij de Openbaring van de Heere Jezus ontvangen. De openbaring van de dingen die haast geschieden moeten (1:1).

Een indrukwekkend boek is het geworden, het laatste boek uit onze Bijbel. Een boek dat vragen oproept en waarover in vele opzichten nog altijd een sluier hangt. Een boek, dat de nieuwsgierigheid heeft geprikkeld en waar mensen zich soms met hun nieuwsgierigheid op geworpen hebben om er dan allerlei conclusies uit te trekken, die lang niet altijd van gepaste bescheidenheid getuigen. Een boek echter, waar we maar niet van moeten doen alsof we er alles van begrijpen. Veel zal pas duidelijk worden als de dingen die erin geprofeteerd worden metterdaad geschieden.

Overigens is het wel een boek dat in onze tijd wel eens hoe langer hoe meer actualiteit zou kunnen krijgen. Het laat zien hoe alle dingen steeds meer gecompliceerd gaan worden. Hoe de goddeloosheid toeneemt. Hoe de dingen zich gaan toespitsen. En hoe door dat alles heen het Koninkrijk gaat komen in al zijn heerlijkheid. Ja, er is perspectief. De dingen gaan niet mis. Dwars door de barensweeën heen komt de nieuwe hemel en de nieuwe aarde. Christus maakt alle dingen nieuw.

Wat heeft deze Johannes veel van de Heere ontvangen. En wat heeft hij met het hem geschonkene gewerkt. Wat heeft de kerk van alle eeuwen veel aan deze man te danken, omdat God hem voor veel heeft willen gebruiken. Nee, we zullen niet in hem eindigen. Hij was ook maar dienaar van de grote Meester. Maar wel een getrouw dienaar. En zo was hij getuige. En theoloog. En pastor. En visionair. Maar onder dat alles door was hij vooral een begenadigd zondaar. Daar letten we in het slotartikel op.

P. den Butter

Ambtelijke moeiten (2)

De vorige keer hebben we al iets gezegd over de moeiten welke het ambt van ouderling met zich meebrengen. Gevraagd is om ook iets te zeggen over het huisbezoek. Omdat daar nogal wat over te zeggen is en overigens ook in ons blad al eens over geschreven is, wil ik mij beperken tot een paar dingen, die bij de vraagsteller vooral leven. Verwacht dus nu niet van mij een compleet verhaal over dit onderwerp.

Huisbezoek doen is moeilijk. Al komt u niet op bezoek om de hele avond het woord te voeren - een ouderling moet leren luisteren - toch bent u wel veel aan het woord. Zeker wanneer het over geestelijke dingen gaat en de wagen stukt en uiteindelijk helemaal stil staat. De mensen kunnen het de bezoekende broeders, onbewust wellicht, erg moeilijk maken. Wat kunt u er tegen op zien als het geestelijk voor uzelf donker is of als een drukke werkdag u parten speelt of als u gewoon geen zin had om uw gezin te verlaten. Wat kan de man er tegenop zien als hij op bezoek moet bij lastige en kritische mensen, die nog nooit het onkruid in hun eigen tuintje ontdekten. En wat zit u ongemakkelijk op uw stoel als u onverschilligheid tegenkomt, of als het gezin incompleet is - de kinderen laten zich niet zien - of men vuurt altijd weer de altijd terugkomende vragen op u af waarom het zus of zo moet in de kerk.

Natuurlijk zijn er ook andere, fijne ervaringen. De meevallers! Maar ik ga nu even in op de dingen die bij onze vraagsteller aan de orde kwamen. Hij ervaart vaak een gevoel van opluchting bij de gemeenteleden, als afscheid wordt genomen. En betrapte zich erop dat ook hij een gevoel van opluchting had. Wat kan het hart moedeloos zijn als men van zichzelf weet: ik heb het niet goed gedaan, ik had het anders moeten doen, ik had dat moeten zeggen, maar ik durfde niet, ik had moeten zwijgen, maar toen werd ik boos, enzovoort. En terwijl de een misschien opgelucht naar bed gaat, zo met een gevoel van 'dat hebben we weer gehad voor een jaar', ligt de andere slapeloos in zijn bed, vervuld van schuldgevoelens.

Nu komt het ook voor natuurlijk dat gemeenteleden een opgelucht gevoel hebben, omdat de ouderling het inderdaad gewoon niet goed doet. Dat is het geval wanneer hij zelf de hele avond aan het woord is geweest over zichzelf en zijn

eigen ervaringen. Of wanneer de ouderling bij zelfs de geringste geestelijke uitingen, niet verder luistert, maar alles gelijk de grond inboort. Ouderlingen zijn de eersten die aan zelfonderzoek moeten doen. Er zijn helaas ook ouderlingen die allerm minst aanvoelen dat de bezochte familie zich echt bezocht voelt en straks inderdaad opgelucht de deur achter de broeders sluit.

Als het goed is bespreekt de ouderling en de predikant al zijn ervaringen met gemeenteleden met de Heere. Dat doet hij voor hij op stap gaat, maar ook daarna. Bij de Heere kan hij ook zijn ambtelijke tekorten kwijt en vragen om vergeving en verandering. Maar laat hij alles met de Heere bespreken. We zijn eerder geneigd onze teleurstellingen en frustraties met onze vrouw te bespreken dan met Hem. En als het goed gaat is, zijn we eerder geneigd onszelf een goeie ambtsdrager te vinden, dan om de Heere voor Zijn hulp te danken. Houdt u voor de Heere niet groot, broeders ouderlingen. Hij weet wat maaksel wij zijn, ook al staan we in het ambt. Maar wees ervan overtuigd dat Hij Die u apart zette om ook het huisbezoekwerk te doen, getrouw is om te helpen en uw pogingen te zegenen tot eer van Gods Naam, tot heil van de gemeente en ook tot zegen voor uzelf!

Al is dat onze eerste roeping, om namelijk met alles tot de Heere te gaan, vergeet ook uw medeambtsbroeder niet. Een vertrouwelijk gesprek over uw ervaringen met een andere ouderling, zeker ook als we nog niet zo lang in het ambt staan, kan verhelderend en vertroostend

werken. En gelukkig is die ouderling die met zijn vrouw hierover kan praten. Ik weet dat ik nu moet oppassen. Dat moet ik trouwens altijd. Maar ik weet niet of de Heere mij een hulpe tegenover mij heeft gegeven om slechts mijn schoenen te poetsen en te zorgen voor een scherpe vouw in mijn broek. Veel dingen gaan mis als de vrouw van de ouderling haar plaats niet weet en zich met allerlei zaken openlijk gaat bemoeien of dingen die zij voor zich moest houden aan de grote klok hangt. Daarom moeten onze mannen oppassen. U kent uw vrouw toch? Maar het is een bijzondere zegen als je met een gerust hart allerlei zaken met je eigen vrouw kunt bespreken. Gelukkig de man die een biddende vrouw heeft. Zo is zij werkelijk wat zij moet zijn: een hulpe tegenover hem.

Als ik een aantal artikelen over het huisbezoek moest schrijven, zou ik allerlei aspecten naar voren brengen. Het gaat in het vorige en dit artikel niet om een uitweiding over bijvoorbeeld het huisbezoek. Ik noemde enkele ambtelijke moeiten en probeerde een weg te wijzen. De weg naar de grote en volmaakte Ambtsdrager Jezus Christus, Wiens bloed reinigt van alle, ook ambtelijke zonden en Wiens Geest mij bekwaamt om mijn taak naar behoren te vervullen. Voor een ouderling die meent goed te zijn, heb ik geen bemoedigend woord. Dat heeft hij ook niet nodig, denk ik zo. Maar voor een ouderling die Christus nodig heeft, heb ik wel een woord: Vertrouw niet op uzelf, maar op Hem alleen. Want:

Die zijn tekort niet ziet,
Is Gods man niet.
Maar hij die het niet kan,
Die is Gods man!

K. Hoefnagel

GEDEKTE HOOFDEN

Daarom moet de vrouw een macht op het hoofd hebben, om der engelen wil.

1 Korinthe 11:10

In sommige kerken vinden we bij de ingang een vriendelijk verzoek om bij het betreden van het kerkgebouw rekening te houden met bovenstaande tekst. Daarom worden vrouwen en meisjes verzocht niet met ongedekte hoofden de kerkdienst bij te wonen. Dat is een regel, die ook zonder dat het expliciet staat aangegeven bij de ingang van de kerk, voor iedere kerkgangster in acht genomen dient te worden. Hoewel het bij sommigen ook wel in twijfel wordt

getrokken of als een zaak van weinig belang wordt geacht.

Maar het zal toch duidelijk zijn dat de Heere niet voor niets door Zijn Heilige Geest Paulus heeft aangegeven hierover zo duidelijk en uitvoerig te schrijven. Het is nergens anders voor dan dat dit steeds voor Gods Kerk als uitgangspunt moet dienen.

Daarom is het onze plicht hierop acht te slaan, hiernaar te luisteren en hieraan te gehoorzamen. Zou nalatigheid in het gehoor geven hieraan ook niet wijzen op de tijdgeest, die al meer doordringt in de kerk en die mensen ertoe brengt hiermee te breken?

Het gaat in 1 Korinthe 11 om "De vrouwen in de gemeente". In sommige bijbels wordt ook boven dit hoofdstuk wel geschreven dat het gaat over "de hoofdtooi van de vrouw". Maar ook dan is het natuurlijk duidelijk dat het specifiek gaat over haar aanwezigheid in de (samenkomst van de) gemeente. Bewees het dragen van lang haar dat een vrouw zichzelf respecteert, hoeveel te meer behoort dit in de gemeente aan de dag te treden. Aangezien Christus het hoofd is van de man, zo is hij op zijn beurt het hoofd van de vrouw. De vrouw moet er dan ook blij van geven dit te eerbiedigen. Dit liet een vrouw uitkomen in het bedekken van haar hoofd met "een macht". De Heere laat Paulus dit de gemeente voorhouden als een zaak die men in de samenkomst van de gemeente moest handhaven. Dit is de achtergrond van het met bedekte hoofd bezoeken van de samenkomst van de gemeente.

Wat wordt bedoeld met "een macht op het hoofd hebben"? Het Griekse woord "exousia" wijst op het onder het gezag van een ander geplaatst zijn, het teken van ondergeschikt zijn. Zo was "de macht" dus er het teken van dat de vrouw de verhouding man-vrouw respecteert. De Kanttekenaren wijzen hierop maar ook Matthew Henry schrijft: "De vrouwen moeten de rang bewaren, haar door God gegeven en niet haar hoofd onteren, want dat is in de diepste grond God onteren."

Hij wijst bovendien op een sluier als het teken van "de macht". Het is het teken dat zij niet de macht en het gezag heeft, maar onder de macht van haar man is, aan hem onderworpen is. Als zodanig geeft het de vrouw het recht voor Gods aangezicht te komen in een eerbiedige houding. Zo geeft zij aan de door God gestelde orde te respecteren. Het belang van deze erkenning wordt uitgedrukt door het woordje "moet" in onze tekst. Het laat zien dat het niet aan onze vrijheid overgelaten wordt maar dat het een plicht is, die in acht genomen dient te worden. Men is het tegenover de Heere verschuldigd om als vrouw niet met ongedekt hoofd in de samenkomst van de gemeente te verschijnen.

De vrouw moet haar hoofd bedekken "om der engelen wil". Het blijkt dat de engelen als gedienschte geesten ook in de kerk zijn. De Kanttekenaren schrijven dat de engelen door onordelijkheid bedroefd zouden worden. Zij schrijven dan: "zo vermaant de apostel de vrouwen dat zij deze heilige geesten ook behoren te ontzien om hen hierin niet te bedroeven."

De gereformeerde predikant van Rotter-

dam-Kralingen, Dr. H. Kakes, vroeg zich destijds af wat we zouden doen als we wisten dat zondag de koningin bij ons zou kerken.

Hij schrijft in het boek "Ontmoetingen": dan "liep de kostersvrouw zaterdagavond nog eens extra met een stofdoek de kerk door. Dan stonden alle moeders een uur eerder op, om het haarlint van de meisjes netjes te strikken.

Dan kreeg op het psalmbriefje de organist de zachte wenk: man, doe je best morgen.

Tegen de dominee zegt men zoiets niet. Maar ze zouden het wel denken: als hij nu maar goed op dreef is."

Nu is het niet de koningin, maar nu zijn het dienaren van de Koning der koningen, die zondag aan zondag in de diensten aanwezig zijn. Om namens de Heere toezicht te houden dat de door God gestelde orde geëerbiedigd wordt. Daarom mogen we van hieruit de lijn doortrekken ook naar de mannen toe. Want, hetzij man of vrouw, we zijn gehouden ons in de eredienst zo te gedragen, dat eerbied voor God getoond wordt en het aanvaarden van de positie waarin Hij ons geplaatst heeft. Lees eens in Jesaja 6 hoe de engelen zelf een grote eerbied betonen tegenover de Heilige God. Ze bedekten hun aangezichten als een teken van diepe eerbied. We horen ze daar uitroepen: "Heilig, heilig is de Heere des heirscharen!"

Zijn de engelen bij ons niet vergeten als onzichtbare kerkgangers. Moesten we 's zondags bij het binnengaan van de kerk niet meer eraan denken dat hier engelen aanwezig zijn? Moet dat geen les zijn voor de dominee, die de kansel beleeft? Engelen luisteren mee, ze missen geen woord van de preek. Is hij "tot een bazuin de zielen of was hij slechts een luid klinkende schel?" Zij letten op degenen, die in de kerkenraadbanken zitten. Zij luisteren naar het orgelspel. Zij, die zelf zulke bijzondere zangers zijn, zijn getuigen van ons zingen. Zij kijken hoe er geluisterd of niet geluisterd wordt. Wat we bidden en hoe we bidden. Ze

zien de slapers en de dagdromers.

Ze merken de (onnodig) lege plaatsen op. Moeten we ons voor hen, die zelf zo vol eerbied voor God zijn, niet vaak schamen?

Laat het daarom ons brengen tot bekering van ons slordig en oneerbiedig omgaan met de dingen van Gods Koninkrijk. Niet alleen "om der engelen wil", maar bovenal om de naam en de eer van de Heere. Wat heeft Hij niet willen doen om voor zondaren de weg der zaligheid op rechtsgronden te ontsluiten? Hij had er Het Liefste, Dat Hij had, voor over! Alzo lief had God de wereld... In de samenkomst van de gemeente gaat het om Jezus Christus en Die gekruisigd.

Die ene Naam onder de hemel wordt steeds weer aangewezen en aangeprezen. Zondag aan zondag. Is Hij dan geen dienenswaardig God? Hij Die alles gaf en Christus, Die Zichzelf gaf! Krijg je dan nooit eens lust om die God te dienen en te eren? Zegt het dan niet veel van jezelf als je dan koud en onverschillig staat tegenover Zijn heilige dienst en inzettingen?

Wie door genade met David mag bidden:

*Och, mocht ik in die heilige gebouwen,
De vrije gunst, die eeuwig Hem be-
woog,
Zijn lieflijkheid en schone dienst aan-
schouwen!*

Zal erkennen:

*Hier weidt mijn ziel met een ver-
wond'rend oog.*

Als de engelen ons oproepen: Ere zij God... en ons toeroepen: "Mensentong, verheerlijkt Hem!" dan gaan wij zelfs de engelen toeroepen:

*Looft, looft de Heer, gij Zijne leger-
machten,
Gij eng'len, die Hem dient met helden-
krachten,
En vaardig past op 't woord van Zijne
mond.*

A. v.d. Weerd

GELOOF EN GELOOF IS TWEE?

Geloof is een veelbesproken thema onder kerkelijke jongeren. Er is regelmatig (spraak)verwarring over wat er nu mee bedoeld wordt. Dat geldt tussen jongeren onderling, maar ook in de communicatie tussen ouderen en jongeren.

Verwarring

Het valt mij op dat veel jongeren spreken over zichzelf als gelovigen ten op-

zichte van niet-gelovigen. Je kunt je dan afvragen (voor je het oordeel velt): zijn die jongeren allemaal bekeerd? Wanneer je doorvraagt, kom je erachter dat ze in veel gevallen alleen bedoelen dat ze christelijk zijn. Een ouder iemand zou in dat geval misschien spreken over kerkelijk en onkerkelijk in plaats van over gelovig en niet-gelovig.

Op een internetforum ging het over de vraag van een jongere hoe hij zeker weet of hij wel 'het echte geloof gelooft'. Zijn gesprekspartner gaf aan dat hij 'had geprobeerd die ander te overtuigen door hem op de natuur te wijzen enzo.' He-laas, het hielp nog niet zoveel, want 'dat zou Boeddha ook wel zo gemaakt kunnen hebben', was de reactie van de vrager.

Hoe komt het dat er zoveel verwarring is over dit wezenlijke bijbelse begrip? Ik stip een paar punten aan die mijns inziens de overdenking waard zijn, zeker als het gaat om het gesprek met jonge mensen over deze wezenlijke zaken.

Onkunde

De Bijbel spreekt over rechtvaardiging door het geloof alléén. Dat valt niet mee voor zelfredzame mensen zoals wij zijn. Tegelijk waarschuwt de Heere Jezus voor vormen van geloof die het ware niet zijn, al hebben ze er soms veel van weg. Wanneer dit spanningsveld ontbreekt in het denken en spreken over geloven, is de basis voor spraakverwarring gelegd. Aan de ene kant ontstaat er dan het algemene spreken over het geloof als iets dat ver weg en onpersoonlijk is. Vaak wel met het besef dat het geloof onmisbaar nodig is tot zaligheid, maar met een diep verwortelde gedachte dat het maar voor een enkeling is.

Aan de andere kant is er het even algemene spreken over mijn en ons geloof, zonder enige zweem van verwondering, strijd of worsteling. Natuurlijk, 'gaat het bij iedereen wel eens wat minder met je geloof', maar de vraag of mijn geloof wel het ware geloof is, hoor je dan niet of nauwelijks. Het is soms niet eens duidelijk of het over geloof of over godsdienstige overtuiging gaat.

Weten

Voor iedereen, maar zeker voor hen die binnen de gemeente regelmatig spreken met jongeren is het nodig te weten wat de Bijbel zegt over geloof. De belijdenis is daarbij een onmisbaar houvast in de golven van onze tijd.

Een bekend en duidelijk voorbeeld is dat van de uitgestrekte lege hand. Waar geloof is niet meer, maar ook niet minder. Een zondaar strekt die hand uit zichzelf niet uit en wie het geloof al op zak heeft, heeft die uitgestrekte arm evenmin nodig.

Moeilijk doen?

Is het nu echt belangrijk om zo moeilijk te doen over het verschil in opvatting over wat iemand bedoelt als hij of zij zich gelovig noemt? Is het aan de orde stellen van de opdracht van Paulus: 'On-

derzoekt uzelf of gij in het geloof zijt?' geen negatieve invalshoek? Het klinkt zo achterdochtig, zo wantrouwend. 'Jongeren zijn gewoon anders en beleven dingen anders' zeggen sommige (ouderen) al snel.

Het gaat echter wél om een bijbels kernwoord waarvan het persoonlijk kennen onmisbaar is om zalig te leven én te sterven. Daarbij komt dat het juiste begrip van wat waar geloof is, het gesprek tussen jong en oud positief beïnvloedt. Wanneer er van hart tot hart (dus niet alleen van hoofd tot hoofd) gesproken wordt, dan kunnen jongeren van ouderen leren en ook andersom. Dan zal de Heere Jezus Christus meerdere eer ontvangen.

Echtheid

Echtheid is belangrijk voor jongeren. Maar wat is dat dan? Betekent dat, dat je als jongere of ouder(e) zegt dat jij zoveel aan *jouw* geloof hebt en die ander er op wijst dat hij of zij vooral ook moet geloven?

Arme jongere, als dat je voorbeelden zijn... Want wat heb jij aan het geloof (of gevoel?) waar die ander zoveel aan zegt te hebben? Pas zei een jongere tegen me: *'ik begrijp niet goed wat die mensen nu bedoelen als ze zeggen dat ik maar kracht uit m'n geloof moet halen, ik weet niet eens of ik wel geloof.'*

Het ware geloof heeft echt iets te zeggen. Wie dat kent, weet van een Borg. Die schuld op zich genomen heeft, hij vertrouwt de waarheid van Gods Woord. Hij is bescheiden over zichzelf, maar houdt een ander voor hoeveel ruimte er is bij de Heere Jezus Christus, om zonden te belijden. Hij vergeeft ze uit genade. Wie tot Hem komt zal Hij geenszins uitwerpen! Dat geloof wordt gekenmerkt door verdieping in kennis en vertrouwen van en op de Drie-enige God. In Hem, aan Zijn voeten, is houvast voor de wankelende voeten van wie geloven.

Ontdekking

Dat ware Bijbelse geloof is totaal anders dan andere soorten geloof, al kun je dat niet zomaar aan de buitenkant beoordelen, dan kun je je flink vergissen. De Heere Jezus spreekt over het zaad dat op verschillende plaatsen valt. In de Bergrede spreekt Hij over twee huizen. Ze zien er bij een vluchtige aanblik hetzelfde uit, maar na de eerste stormen is het verschil duidelijk zichtbaar. Het gaat dan niet over een verschil tussen een sterk en zwak geloof, maar over het verschil tussen dood en levend...! De Heilige Geest ontdekt, ontmaskert,

wat niet echt is als Hij in je leven komt. Wie echt naar de ander luistert, merkt het wanneer woorden verschillen, maar dezelfde zaken bedoeld worden. Net zo goed merk je het dan wanneer je wel dezelfde woorden gebruikt, maar toch iets anders bedoelt.

Merk jij het als jongere wanneer je in gesprek bent met 'een gelovige' uit de gemeente dat hij niet om *zijn* geloof, maar vanwege Christus' offer zalig gemaakt is?

En u als ouder(e), ambtsdrager of leidinggevende, weet u wat het is om jongeren bij de hand te nemen en te onderwijzen vanuit 'de praktijk van de godzaligheid', omdat u geleerd hebt wat het is om te leven uit de beloften, bij het Woord? Of...?

Maarten van Middelkoop,
bureaumanager / jeugdwerkadviser
+16 LCJ

1) o.a. Joh. 3:18; 5:24; Rom. 10:14;

Hebr.11:16; 1Joh. 2:14

2) HC 3,7,23; NGB 7

BOEKBESPREKINGEN

F. Ridderus, Onlangs Godzalige Sara, en nu zalige Sara, voorgesteld aan de dochteren Sions, 77 blz., Uitgave De Schatkamer, Rump, ISBN 90-5741-175 X.

Deze paperback bevat een zogenaamd egodocument uit de 17^e eeuw. In die tijd werden er heel wat egodocumenten geschreven. Dit boekje gaat over Sara van der Mast. Zij werd geboren 20 oktober 1620 te Delft. Op 10 januari 1649 trouwt zij met ds. Franciscus Ridderus (Frans de Ridder), predikant te Den Briel. Na een kort huwelijk van 8 maanden overlijdt Sara en wordt begraven in Den Briel. Op 25 jarige leeftijd schreef zij stichtelijke overdenkingen. Haar man vond na haar sterven dit geschriftje en heeft het uitgegeven. We lezen van bekommerissen en uitredingen. Haar geestelijke vriendin wordt door haar onderwezen en ook terechtgewezen. We lezen over haar jeugddromen die geen betrekking hebben op een aards huwelijk, maar op een hemels huwelijk met Christus. Het boekje is in nieuwe spelling overgezet door H.J. Postema te Doorn. Veel behaarswaardige zaken komen er in voor. De eerste oefening in het boekje bestaat in zielspraken, de tweede in brieven aan een vriendin en de derde in gewone overdenkingen. Uit alle drie willen wij iets doorgeven.

Het boze hart

De schrijfster geeft er blijk van de boosheid van het hart te hebben leren kennen. De Heere heeft haar daaraan ontdrekt. Na ontvangen genade blijft Gods kind gebukt gaan onder de boosheid van het hart. Hartstochten waarvan men meende dat zij overwonnen waren, breken zo weer uit naar buiten. De zondige lusten blijven sterk. Onreine begeerten blijven woelen. Op blz. 9 lezen we over het boze hart: "Och, och, wat een gewicht van ijdelheid; ja de zonde hangt aan dat kleine stukje harte-vlees. Wat een nesten van vuilheid, wat een afgronden van ijdele, snode, wispelturige en totaal zondige bekommelingen en begeerten zijn er in! Hoe weinig kan ik die ook de baas worden! Hoe weinig weet ik ook dat hart te regeren! Hoe weinig, ja helemaal niet, kan ik het doorgronden! Als ik meen iets goeds daarmee te gaan denken en uit te werken, hoe gemakkelijk ontglipt het mij! Hoe vals bedriegt het mij meerdere keren per dag, zonder enige schaamte! Hoe verbergt het zijn kering, wending, draaiing voor mij! Hoe weinig vastheid heb ik eraan! Als ik meen goed gedaan te hebben aan deze of gene beroering, genegenheid of gevoelens van verkeerde liefde, haat en vrees, hoe gemakkelijk komen die weer terug bij de minste gelegenheid! Hoe kwalijk kan ik mijn sluipend hart daarover achtervolgen! Als ik het graag zo of zo had, hoe kwalijk kan ik daartoe komen. Als ik meen dat ik deze of gene hartstocht heb overwonnen, hoe onverwacht breekt die dan toch weer door. Och, dat ik zulk een slaaf van mijn zonde geworden ben! Och, dat mijn verkeerde lusten nog zo sterk in mij zijn! Och, dat mijn begeerten mij zo de baas zijn! Ik, ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods? Heere, ik zal in Christus overwinnen.

Wie kan toch 's mensen hart doorgronden dan Die het reinigt van de zonden!"

Kruisdragen

Sara van der Mast heeft ook heel wat brieven aan een vriendin geschreven. Veel onderwerpen komen daarin ter sprake: de haat van de wereld, de ijdelheid van de mens, de wereld mijden, aardse vreugde verzaken, de zonden uitdrijven, de zonden afbreken, alle zonden mijden, beminde zonden haten, Heilig Avondmaal houden, genadige bekering, het juk van Christus dragen, zachtmoedigheid en kruisdragen. Wat het laatste betreft willen we doorgeven wat we lezen op blz. 50: "Allerliefste, ja mijn waardste zuster in Christus. De weg tot het Koninkrijk der hemelen is niet met rozen bedekt maar daar groeien distels en doornen op. U zult soms wel met David opspringen van vreugde

voor de ark des Heeren, ondanks de wereldse Michal maar er zal ook wel een tijd komen dat u met de man Gods, David, zult gaan met bedekt hoofd buiten Jeruzalem. Maar wees getroost, u zult na de strijd de kroon hebben. Werk om in te gaan door de enge poort. Leg de last van de zeer aanklevende zonde gewillig af, dan zal de Heere de last van uw schulden u ook niet toerekenen. Wees standvastig, altijd onbeweeglijk in het werk des Heeren, vertrouwend dat uw arbeid niet ijdel zal zijn. Wel u, zo u niet met Israël omziet naar het stinkende look van Egypte maar u verzadigt met de hemelse spijs, die God voor Zijn kinderen bereid heeft. En u wel bereidende tot des Heeren tafel, zult u ook aanzitten met Abraham, Izak en Jacob in de bruiloft van het Lam."

Lust tot sterven

Het derde deel van dit boekje bestaat uit gewone overdenkingen. Daarin komen ook heel wat onderwerpen ter sprake: het onderscheid tussen vromen en goddelozen, trappen van de zonde, kwade lusten doden, volg de wereld niet, de mode van de wereld is ijdel, aanvechtingen, tegenstand, bekering heeft hinderpalen, verbetering van het leven wordt bespot, de beste staat van de kinderen van God, voorrechten van de kinderen van God en het sterven van Gods kinderen. Op blz. 76 en 77 gaat het over de lust tot sterven. "Dit leven, wat is het toch anders dan een dal van ellendigheid en welke is de vrucht van hetzelfde, anders dan moeite en verdriet? Daarom is het dat het orakel van de hemel met recht uitspreekt in Openb. 14 vers 13: Zalig zijn de doden die in de Heere sterven. Een schipper is blij als hij een stevige wind krijgt, die hem kan brengen in de haven waar hij wil komen. De wereld is de zee, ons lichaam het schip, de ziel een schipper. De dood is die stevige wind, die ons brengt in de haven van de eeuwige gelukzaligheid. Dit geeft de apostel te kennen door een mooie gelijkenis, als hij zegt: ik wens ontbonden en met Christus te zijn. Als Noach bijna een geheel jaar op en neer gesukkeld had op het water, verheugde hij zich toen niet, meent u, over de berg Ararat, op welke de ark rustte? Alzo ook de kinderen Gods, menig jaar op en neer gesukkeld zijnde in de wateren van deze boze wereld, hebben die geen oorzaak om zich te verheugen over de dag van hun dood? De berg Ararat is hen tot rust verleend aan de geslagen boot van hun vermoeide ziel en lichaam. Zal men dan niet naar de dag van de dood verlangen als naar de dag van onze zalige verlossing? De dagen van de mensen, zegt Job, zijn als de dagen van een dagloner. Zoals een dienstknecht verlangt naar de

schaduw van de avond en de dagloner dat zijn arbeid afgelopen is, zo zien en verlangen ook de godzaligen naar de avond en de ondergang van hun leven, aangezien dan de tijd van hun arbeid verstreken is en de dag van de beloning aanstaande is, hetwelk hen bidden doet: Kom Heere Jezus, ja kom haastiglijk.

Het zal, mijn ziel, na lang geleden pijn, U tot een troost voor eeuwig beter zijn."

A. van Heteren

Gijsbert van den Brink en Elco van Burg (red.), Strijdbaar of lijdzaam, paperback, 378 blz., € 19,50, Uitgave Groen, Heerenveen, ISBN 90-5829-461-7.

De ondertitel van dit boek luidt: "De positie van christenen in het publieke domein." Over de positie van christenen in onze samenleving wordt veel geschreven. Die positie is niet meer zoals vroeger. De deelname van christenen in onze samenleving lijkt af te nemen. Het accepteren van christelijke denkbeelden lijkt ook minder te worden. Er komt steeds minder ruimte in het publieke domein voor Bijbelse standpunten. Om een bijdrage te leveren aan de doordiening van deze zaken verscheen dit boek. Het is gepubliceerd ter gelegenheid van het elfde lustrum van de studentenvereniging CSFR. Er zijn veertien bijdragen in opgenomen. In de inleiding wordt terecht gesteld dat we leven in een cultuur waarin de christelijke wortels van onze beschaving steeds vaker worden ontkend en de invloed van christenen minder wordt aanvaard. Gezien deze stand van zaken dient de vraag gesteld te worden of de houding van de christenen in onze tijd strijdbaar of lijdzaam dient te zijn. De schrijvers van dit boek zijn kerkelijk en politiek breed gekozen: o.a. rooms, remonstrants en gereformeerde gemeenten treffen we aan, CDA en SGP zijn vertegenwoordigd. Interessant is de bijdrage van de SGP-er G. Holdijk "Christendom en cultuur in het gereformeerd protestantisme." Holdijk schrijft over de verhouding kerk en wereld en geeft dan aan dat er wat dit betreft twee uitersten zijn. Holdijk schrijft over een spiritualiserende versmalling in de orthodox-piëtistische vleugel van de kerk. Dan raken cultuur en politiek teveel uit het gezichtsveld. In andere gedeelten van de kerk is sprake van een horizontalistische versmalling waarbij het werk van de kerk dreigt op te gaan in humanisering van de samenleving. Beide afwijkingen doen tekort aan de volle inhoud van het bijbels getuigenis. Hierbij zouden we de kritische vraag willen stellen of beide afwijkingen

even ernstig zijn. Het laatste hoofdstuk, geschreven voor ds. W. Visscher draagt als titel "Een pleidooi voor vreemdelingschap." Het vreemdelingschap is een wezenlijke zaak. Christenen zijn als het goed is vreemdelingen in deze zondige wereld. Ze leven, denken, spreken en handelen heel anders dan wereldlingen. Ook zijn zij vreemdelingen omdat zij verlagen naar de volkomenheid van het rijk van God. Ds. Visscher stelt de vraag welke houding christenen dienen aan te nemen in deze wereld. Het eerste wat hiervan gezegd kan worden is dat een christen lijdzaam dient te zijn in het verdragen van het kwade in deze zondige wereld. Het tweede waar de auteur op wijst is strijdbaarheid. Want als deze strijdbaarheid wordt gemist, dan is er sprake van beginselverzaking. Het boek heeft een inhoud die overeenkomt met de breedte van de CSFR. Kritische kennisname hiervan is dan ook noodzakelijk. De naam van de studentenvereniging spreekt van een reformatisch fundament, maar in hoeverre is dat nog aanwezig? Het boek geeft stof tot door-denking van de positie van christenen en de plaats van de religie in de maatschappij ook in de toekomst. We willen de zeven kernpunten van vreemdelingschap vermelden die door ds. W. Visscher genoemd worden op de blz. 347 en 348:

- a. leven in de *verwachting* van de wederkomst en een nieuwe hemel en aarde waarop gerechtigheid wonen zal. 'Maar wij verwachten, naar Zijn belofte, nieuwe hemelen en een nieuwe aarde, in dewelke gerechtigheid woont' (2 Petr. 3:13)
- b. Leven in absolute *gehoorzaamheid* aan de Bijbel en de (tien) heilzame (liefde)geboden van de Heere. 'Van alles, wat gehoord is, is het einde van de zaak: vrees God, en houd Zijn geboden, want dit betaamt allen mensen' (Pred. 12:13)
- c. Leven in *distantie* tot de omringende zondige wereld en het schema van deze wereld. 'Hebt de wereld niet lief, noch hetgeen in de wereld is; zo iemand de wereld liefheeft, de liefde des Vaders is niet in hem' (1 Joh. 2:15).
- d. Leven vanuit een duidelijk *getuigenis* in woord en daad van de hoop die in ons is. 'Maar heiligt God, den Heere, in uw harten; en zijt altijd bereid tot verantwoording aan een iegelijk, die u rekenschap afleest van de hoop, die in u is, met zachtmoedigheid en vreeze' (1 Petr. 3:15).
- e. Leven in *nuchterheid* en *waakzaamheid* dat het koninkrijk der hemelen zich in deze bedeling niet volledig en voluit zal realiseren. 'Doch niet geheellijk met de hoereersders dezer we-

reld, of met de gierigaards, of met de rovers, of met de afgodendienaars; want anders zoudt gij moeten uit de wereld gaan' (1 Kor. 5:10).

- f. Leven met *respect* voor anderen en hen ook een zekere ruimte laten. 'Indien het mogelijk is, zoveel in u is, houdt vrede met alle mensen' (Rom. 12:18).
- g. Leven in een volhardend *gebed* als het krachtigste wapen van de christen op deze aarde. 'Weest in geen ding bezorgd; maar laat uw begeerten in alles, door bidden en smeken, met dankzegging bekend worden bij God' (Filipp. 4:6).

Deze zeven kernpunten van het bijbelse vreemdelingschap geven een handvat voor een christelijke omgang, persoonlijk, maar ook in een wat breder maatschappelijk en staatkundig verband, met de ontwikkelingen voor de toekomst." Ds. Visscher besluit zijn bijdrage aan dit boek op blz. 352 met de volgende woorden: "Vreemdelingschap is een onopgeefbare kernnotie voor de christen op deze aarde. De toekomst is ons onbekend. Christenen zijn strijdbaar waar dat nodig is en lijdzaam waar zij niet anders kunnen. Er blijft echter verwachting. Groen van Prinsterer wees daar twee eeuwen geleden reeds op. 'Het geloof overwint de wereld. Om de wereld te overwinnen, is het nodig vooraf in ons eigen gemoed de overleggingen ter neder te werpen, en alle hoogte, die zich verheft tegen de kennis Gods en alle gedachten gevangen te leiden tot de gehoorzaamheid van Christus. Laat ons in het oog houden, dat aan den kreet "kom mijn ongelovigheid te hulp!", het "Ik geloof Heere!" voorafgaat. Laat ons nooit vergeten, dat generlei werkzaamheid in de schatting van de Kenner der harten waardij heeft indien ze niet geheiligd wordt door de tweeërlei bede: "Wees mij zondaar genadig!" en: "Mijn ziel kleeft aan het stof; maak mij levend naar Uw Woord."

Het blijvende Woord deel 3, Uitgave Gereformeerde Bijbelstichting, Leerdam, 237 blz., gebonden, €29,50, ISBN 10-90-72186-50-8.

In dit derde deel van de serie het Blijvende Woord worden vijftig levens van oudvaders beschreven. De levensschetsen zijn geschreven door dr. J. Exalto, ds. A. van Heteren, dr. W.J. op 't Hof, ds. C. Hogchem, F. van Holten, J. de Koning, mr. H.A. Krijgsman, L.M.P. Scholten en H. Uil. Ook wordt informatie gegeven over de gemeenten die zij mochten dienen. Prachtige kleurenfoto's van de kerkgebouwen waar zij het Woord Gods hebben mogen bedienen zijn opgenomen. We willen van harte aansluiten bij het slot van het voorwoord: "De

verschijning van de derde bundel van 'Het blijvende Woord' is een poging om Gods handelen in het verleden met Zijn kerk in onze natie opnieuw voor uw aandacht te brengen. De Heere heeft in het verleden Zijn dienstknechten geschenken, en zij mochten op verschillende plaatsen de rijkdom van vrije genade in Christus verkondigen. Hun leven en arbeid getuigen daarvan. Het zij dienstbaar om de nagelaten geschriften te onderzoeken en de rijke genadelessen te toetsen aan de vele wind van leer, die over onze natie waait. Gods eer moge klimmen uit het stof. De wind van de Heilige Geest, zowel de noordenwind als de zuidenwind, moge de hof van Gods kerk in Nederland en daarbuiten doorwaaien. Het Koninkrijk Gods zal dan in luister openbaar komen. De heerlijkheid van Sions Koning en Zijn triomf zal heersen in rechtmatigheid." Achterin het boek is een register opgenomen van persoonsnamen en plaatsnamen, wat het gebruik vergemakkelijkt. Neem, bekijk en lees dit keurig uitgevoerde boek dat voor weinig geld veel biedt. Zo lezen wij van Johannes de Carpentier (blz. 45 t/m/ 47) die op 23 jarige leeftijd overleed en van 1660-1662 predikant was te Barendrecht in een preek over het sterven van Stefanus hoe Gods kinderen de dood mogen zien: "Zij geloven dat hun dood is een lieflijke slaap en een ladder Jakobs naar de hemel, een rustberg als Ararat, een deur der zalige onsterfelijkheid." Ook hopen Gods kinderen op hun zalige ontbinding, verhuizing, ja glorieuze opstanding en eeuwige heerlijkheid, gelijk Paulus daarom wenste ontbonden te zijn en bij Christus te zijn. Gods kinderen zijn ook gewillig om te sterven "omdat zij de walgelijke, ijdele wereld en zonden haten, en God hun Vader, in Christus, bovenal liefhebben. Daarom verblijden zij zich in hun dood, als zij aan hun Vader en het huis des Vaders denken, waar vele lieflijke rustplaatsen zijn, in die zoete voorhoven des Heeren, Psalm 2 en Psalm 84: 1 en 2. Hiermee troostte zich David in zijn dood, Psalm 16: 9, 10 en 11 en Psalm 17:15: Ik zal Uw aangezicht in gerechtigheid aanschouwen, ik zal verzadigd worden met Uw beeld, als ik zal opwaken. En dit geloof, deze hoop en liefde en het goede geweten, doet hen gewillig verlangen naar die bruiloft des Lams, waar alle tranen van hun ogen en alle droefheid van hun hart zal weggestreken zijn, gelijk wij zien in David, Psalm 42, etc."

HET LEVEN VAN JEZUS CHRISTUS

Zo luidt de titel van een boekje van F. Ridderus die leefde van 1621- 1683 en de gemeente van Schermerhorn, Brielle en Rotterdam diende. In Rotterdam heeft Ridderus veel boeken geschreven.

Het boekje waar we enkele dingen uit willen doorgeven bevat zoals het voorwoord zegt een korte vertoning van het leven van Jezus Christus, zoals Zijn wandeling in de Heilige Schriften ons wordt verhaald en dat zover Hij maar als waarachtig mens aangemerkt zijnde, voor ons een voorbeeld tot navolging is voorgesteld. Het kwam voor het eerst uit in 1664 en heeft nog niets van zijn betekenis verloren.

Waarin Christus niet nagevolgd kan worden

Het boekje gaat uit van de tekst 1 Joh. 2:6 (op blz. 3 staat ten onrechte Joh. 2:6) 'Die zegt, dat hij in Hem blijft, die moet ook zelf also wandelen, gelijk Hij gewandeld heeft.' Op het eerste lezen van deze woorden kan het lijken dat Christus in alles nagevolgd dient te worden. Het lijkt alsof christenen in alle opzichten zo moeten wandelen, zoals Christus op aarde gewandeld heeft. Maar dat is niet zo. De Heere Jezus heeft veel dingen gedaan die Zijn volgelingen niet kunnen, niet mogen en ook niet behoeven na te doen. Dan valt te denken aan de dingen die Hij gedaan heeft door Zijn Goddelijke kracht en gezag. Dat zijn de wonderen die Hij heeft verricht. Christus genas zieken en wekte doden op. Dat kunnen Zijn volgelingen niet nadoen. Ook heeft de Heere veel dingen gedaan als Middelaar en Zaligmaker. Hij preekte als Profeet zo krachtig dat Hij bekeerde wie Hij wilde. Hij offerde Zich als Priester voor de zonden van Zijn Kerk en Hij bidt als Priester in de hemel. Hij is Koning over Zijn Kerk. Dat kunnen en mogen Zijn volgelingen niet nadoen. Er is immers maar één Middelaar Gods en der mensen. Christus had geen bekering nodig. Hij behoefde geen zondig vlees te kruisigen of te doden. Hij behoefde geen middel ter hand te nemen tot afsterving van de zonde. We lezen dan op blz. 15 "Omdat wij allen zondig zijn, zo moeten wij Christus daarin niet navolgen, dat wij geen middelen zouden ter hand nemen tot onze bekering. Hierdoor moeten wij uit Christus voorbeeld wel leren, hoe wij de deugden goed zullen oefenen maar in Zijn voorbeeld hebben wij geen onderwijzing, hoe wij ons zullen bekeren en dergelijke dingen doen om de zonden in ons te doden. Daarom zullen wij in het vervolg alleen maar kunnen spreken van het betrachten van de deugden."

Waarin Christus wel nagevolgd moet worden

Christus heeft volmaakt gehoorzaam aan de wet van God in alle opzichten. In dat opzicht is Zijn leven een voorbeeld ter navolging. Christus nam toe in kennis. Hij vertrouwde op God Zijn Vader.

Hij ging trouw naar de synagoge en naar de tempel. Hij was gehoorzaam aan de overheid. Hij verachtte de wereld. Hij onderwierp Zich in alles aan de wil van Zijn Vader. Christus was lijdzaam: Hij liet Zich als een lam ter slachting leiden. Als Hij gescholden werd, schold Hij niet weder, en als Hij leed, zo dreigde Hij niet. Hij was zachtmoedig en nederig. Hij heeft gestreden met de satan en met de wereld. Hij heeft veel gebeden. Hij was bereid te sterven. Christenen dienen Hem in dat alles na te volgen, zij dienen immers het beeld van Christus gelijkvormig te zijn en Zijn voetstappen te drukken. De Heere wil dat in de volgelingen van Christus hetzelfde gevoelen is als in Christus Zelf. Christus deed alles oprecht en van harte. Christus deed alles met ernst, ijver en vlijt. Christus was standvastig. In dat alles is Hij tot voorbeeld voor de Zijnen.

De kennis van Christus

Er is nooit een zondige onwetendheid in Christus geweest. Toen Jezus 12 jaar was, was Hij al zo wijs, dat de Joodse leer-

meesters erover verbaasd waren. Dat is een voorbeeld voor ons om al vroeg de inhoud van de Schriften te onderzoeken en te weten. Ook uit de verzoeking in de woestijn bleek dat Christus de inhoud van Gods Woord kende. Hij sprak tot de satan; 'Er is geschreven.' Zo dienen ook Zijn volgelingen te handelen als de satan hen tot zonde wil verleiden. Onder alle omstandigheden dient de vraag te zijn: wat zegt de Bijbel hiervan. Gods Woord dient in alles tot richtsnoer te zijn. Hoe staat het met onze kennis? Wat weten wij en wat weet onze jeugd van de inhoud van Gods Woord? Wie zich niet oefent in het hanteren van de wapens, kan die wapens niet op de juiste wijze gebruiken. Dat geldt in de strijd tegen gewone vijanden, maar dat geldt ook in de strijd tegen de geestelijke vijanden. Er is oefening nodig om het zwaard des Geestes, om Gods Woord, te hanteren in de strijd tegen de tegenstanders.

Het vertrouwen van Christus

Christus leefde en stierf in vertrouwen op Zijn Vader. We lezen immers in Psalm

Psalmzangdag in Bovenkerk van Kampen!

Op D.V. zaterdag 24 maart 2007 wordt er in de Bovenkerk van Kampen een Psalmzangdag gehouden worden. Het gaat om niet-ritmische psalmzang, uit de berijming van 1773. Er zal gezongen worden uit de psalmen van David. Daarbij zal het thema 'bestrijding en overwinning in het leven van David' uitgelicht worden.

Peter Eilander zal de psalmen op het prachtige Hinsz-orgel begeleiden. De toelichtingen op de psalmen worden verzorgd door ds. D. Heemskerk, hersteld hervormd predikant te Opheusden.

De Psalmzangdag begint om 13.30 uur. De deuren van de Bovenkerk gaan om 12.30 uur open. De toegang is voor iedereen gratis. Bij de ingang wordt u een programma uitgereikt, waarin de te zingen psalmen staan. Verder kunt u voor de aanvang consumptiebonnen à € 1,00 kopen. Een consumptiebon geeft recht op koffie, thee of fris, incl. een koek. Zowel vóór de aanvang als in de pauze zijn deze consumpties te verkrijgen.

Het programma van de Psalmzangdag zal in twee delen afgewerkt worden. Er wordt een pauze gehouden, waarin gebruik gemaakt kan worden van het toilet. U kunt zich te goed doen aan een kopje koffie, thee of fris met iets lekkers. Tevens een goede gelegenheid voor onderlinge contacten!

Er worden op deze dag twee collectes gehouden om de organisatie van deze dag te kunnen bekostigen. Het huren van de kerk, het drukwerk, de advertenties, etc. brengen de nodige kosten met zich mee! Graag zien we natuurlijk dat alle kosten van deze dag gedekt worden. Uw bijdrage zou daarom zeer op prijs gesteld worden! Van harte aanbevolen!

De Psalmzangdag is rond 16.30 uur afgelopen. We hopen op een goede opkomst. Allen hartelijk welkom! Neemt u gerust uw familie, kennissen e.d. mee!

Parkeertip: Gemeentehuis, Burg. Berghuisplein. Ca. 10 min. loopafstand van de Bovenkerk. Zie voor meer info: www.psalmezangdag.nl

22:10 "Gij hebt Mij doen vertrouwen, zijnde aan Mijners moeders borsten." In Matth. 27:43 lezen we dat Zijn vijanden van Hem zeiden toen Hij aan het kruis hing: "Hij heeft op God vertrouwd." Daarin is de Zaligmaker tot voorbeeld geweest. Gods kinderen dienen op God te vertrouwen in leven en in sterven. Gods kinderen mogen vertrouwen in ellende, strijd en verlatingen. David mocht het in alle omstandigheden van de Heere verwachten. Zie bijvoorbeeld Psalm 23. Al ging hij ook in een dal van de schaduw des doods, hij zou niet vrezzen. De HEERE was immers met hem. De stok en de staf des Heeren vertroostten

hem. Mag u vertrouwen op de Heere in dagen van voorspoed en tegenspoed? Mag u het van de Heere verwachten in leven en sterven?

De godsdienstigheid van Christus

Als kind nam Jezus de godsdienstige plichten waar en reisde met Jozef en Maria naar Jeruzalem.

We lezen in Lukas 2:49 "Wist gij niet, dat Ik moet zijn in de dingen Mijns Vaders?" We lezen op blz. 50 het volgende: "Hij was ook met grote lust en vermaak in de tempel. Hij bleef daar drie dagen, nog maar een kind zijnde en vergat Zijn moeder, voedsel, huis en alles wat Hem in dit genoeg kon hinderlijk zijn. Zulk een lust en vreugde moeten wij ook in de godsdienst vinden. De tijd daar besteed

moet ons niet verdrietig vallen. Zulk een blijdschap was er in David, Psalm 122:1 'Ik verblijd mij in degenen, die tot mij zeggen: 'Wij zullen in het huis des HEEREN gaan.' Hij wenste in de tempel te mogen wonen., Ps. 27." Mag u het verstaan en diezelfde vreugde kennen? Ridderus schrijft dat de Heere nauwkeurig acht nam op datgene wat in de tempel gebeurde. Die houding is tot voorbeeld en ter navolging voor kerkgangers de eeuwen door.

N.a.v F. Ridderus, *Het leven van Jezus Christus*, 123 blz., paperback, € 6,95, Uitgave De Schatkamer, Rump, ISBN 90-5741-122-9.

A. van Heteren

Drempelvrije vakantie?

Jachthuis - Texel

2 luxe drempelvrije vakantiewoningen onder 1 kap, 7 en 8 persoons. Per woning: 2 hoog/laag bedden, douche-brancard en tillift. Tevens voorzien van vaatwasser, magnetron, wasmachine en wasdroger. Incl. schoonmaakkosten, € 275,- tot € 695,- p.w.

Meer informatie / reserveren:
www.denoorderhoeve.nl

De Noorderhoeve gehandicapten accommodaties

T.H. luxe vakantie - woningen in Zuna bij Rijssen v.a.g.v. dicht bij het park de Sallandse Heuvelrug met overdekt zwembad nu in Maart 35% korting op een volle week

TEXEL: Bungalowpark De Verrassing

biedt in maart kinder en 55+ korting op de toch al lage huurprijzen.

Kijk op: www.deverrassing.com
of bel voor informatie
0222 - 318391

Stichting China
Veenendaal

Kinderleed in China

"Wij hebben geen huis.
Ik leef op een vuilnisbelt!
Krijg ik eten
en een kinderbijbel?"

giro 320666

Info/secretariaat:
Postbus 1150 • 3900 BD Veenendaal
e-mail info@stichtingchina.nl
Giro 320666 t.n.v. Stichting China
www.stichtingchina.nl
tel. 0318-510320

Chinese voorgangers vragen om toerustingsmateriaal!

De voorgangers in de onderdrukte christelijke gemeenten worden door onze bestuursleden opgeleid. Deze voorgangers hebben dringend behoefte aan toerustingsmateriaal zoals o.a. het Vragenboekje van Hellenbroek en de lessen over de Heidelberger Catechismus. Hudson Taylor wil dit belangrijke werk ondersteunen. Mogen we op u rekenen?

Voor info of voorlichting: 06 200 13 173

Stort uw gift op **3473.76.029** t.a.v. Hudson Taylor/SBHC te Nunspeet.

HUDSON TAYLOR
Stichting Bijbelse Hulpverlening China